

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GAZETECİLİK

TV KÜLTÜR SANAT HABERCİLİĞİ

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KÜLTÜR-SANAT HABERCİLİĞİ.....	3
1.1. Temel Kültür-Sanat Bilgisi	3
1.2. Kültür-Sanat Muhabirinin Nitelikleri ve Çalışma Koşulları	5
1.3. Kültür-Sanat Servislerinin Yapısı	6
1.4. Haber Kaynakları	8
UYGULAMA FAALİYETİ	9
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	11
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	12
2. KÜLTÜR-SANAT HABERİ NASIL OLUŞTURULUR?.....	12
2.1. Sergiler	15
2.2. Müzayedeler.....	15
2.3. Kültür Merkezlerinin Etkinlikleri	15
2.4. Sempozyum, Panel, Seminerler	16
2.5. Gösteriler.....	16
2.5.1. Tiyatro	16
2.5.2. Sinema	17
2.5.3. Opera, Bale	18
2.6. Tanıtımlar.....	19
2.7. Festivaller.....	19
UYGULAMA FAALİYETİ	21
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	23
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	24
3. KÜLTÜR-SANAT HABERİ YAZMA TEKNİKLERİ.....	24
UYGULAMA FAALİYETİ	28
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	31
MODÜL DEĞERLENDİRME	33
CEVAP ANAHTARLARI.....	34
KAYNAKÇA	36

AÇIKLAMALAR

ALAN	Gazetecilik
DAL/MESLEK	Televizyon Muhabirliği
MODÜLÜN ADI	TV Kültür Sanat Haberciliği
MODÜLÜN TANIMI	Kültür-sanat haberciliğinin ve haber kaynaklarının incelendiği kültür-sanat haberi yapma ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
YETERLİK	Kültür-sanat haberi yazmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında kültür-sanat haberciliğinin temel unsurlarını ve haber kaynaklarını inceleyerek konu ile ilgili haber görüntülerini çekebilecek, haber metnini yazabilecek ve haberinizin kurgusunu yapabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Kültür-sanat haberciliğiyle ilgili temel unsurları analiz edebileceksiniz.2. Alana özgü haber kaynaklarını sistematik olarak takip edebileceksiniz.3. Tekniğine uygun kültür-sanat haberi yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Tam donanımlı atölye, stüdyo ortamı, kültür-sanat servisleri Donanım: Türkçe sözlük, imla kılavuzu, televizyon, bilgisayar, projeksiyon cihazı, gazeteler, dergiler, <i>İnternet</i> , kamera ve ekipmanları, VTR cihazı, kurgu seti
ÖLÇME VE DEĞERLERDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra verilen ölçme araçları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmeniniz modül sonunda size ölçme aracı uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Kültür, bir topluluğun millet olarak kabul edilebilmesinin en önemli unsurlarından biridir. Milletler ürettikleri kültürel değerlerle birbirlerinden ayrılırlar. Kültürel değerlerin sonraki kuşaklara aktarılmasında medya kuruluşları önemli görevler yüklenmişlerdir. Medyanın toplumun kültürel gelişimine katkı sağlama görevi de olduğunu düşündüğümüzde kültür-sanat haberciliğinin önemini daha iyi anlarız.

Ülkemizde medya kuruluşlarının kültür-sanat etkinliklerine gereken önemi verdiği söylenemese de son yıllarda bu alanla ilgili olumlu gelişmelerin yaşandığından bahsedilebilir. Ayrıca kültür-sanat haberlerinin yapılmasında ve sunulmasında bir uzmanlaşmanın yaşanması da sevindiricidir.

Kültür-sanat etkinliklerinin çok fazla ele alınmamasının nedenlerinden biri de bu tür etkinliklere kamuoyu ilgisinin fazla olmamasıdır. Ne yazık ki bu etkinlikler küçük bir kitle tarafından takip edilmektedir. Bunun sonucu olarak izlenme payları düşen kültür-sanat programları gece geç saatlerde yayınlanmaktadır.

Bu modül ile kültür-sanat haberciliğiyle ilgili unsurları inceleyecek, haberinizle ilgili bilgi, belge ve görüntü toplayabilecek ve kültür-sanat haberi yapabilmek için gerekli bilgi ve becerileri kazanacaksınız. Bu alanda başarılı olabilmek için kültür-sanat etkinliklerini ve kültür-sanat gündemini yakından takip etmek zorunda olduğunuzu hatırlatır, başarılar dileriz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Kültür-sanat haberciliği ile ilgili temel unsurları eksiksiz analiz edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ülkemizi uluslararası alanda başarıyla temsil etmiş sanatçılarımızla ilgili bir araştırma yapınız.

1. KÜLTÜR-SANAT HABERCİLİĞİ

Kültür-sanat kavramı tarih, arkeoloji, yayıncılık, mimarlık gibi kültür alanlarını ve sinema, plastik sanatlar, müzik, tiyatro gibi sanat alanlarını içeren büyük bir alandır. Kültür-sanat haberciliği tahmin edilenden çok daha geniş bir alanı kapsar.

Kültür-sanat haberciliği yapan kitle iletişim araçları (gazete, televizyon, dergi vs.) insanlara ülkedeki ve dünyadaki kültür-sanat alanındaki gelişmeleri bildirir. Türkiye’de ne yazık ki kültür-sanat haberciliği dünya standartlarına göre son derece geridedir. Ancak son yıllarda bir gelişim sürecinden bahsedilebilir. Haber bültenlerinde yer alan kültür-sanat haberlerinin sayısının artmasının yanında, kültür-sanat programlarının niteliklerinin de arttığını söyleyebiliriz.

1.1. Temel Kültür-Sanat Bilgisi

Kültür kelimesinin “bakmak veya yetiştirmek” manasına gelen klasik Latin fiillerinden olan colere veya culturadan geldiği kabul edilir. Fransızcada da kullanılan bu sözcük, ilk kez Voltaire tarafından insan zekâsının oluşumu, gelişimi ve geliştirilmesi anlamında kullanılmıştır. Sözcük buradan Almancaya geçmiş, 1793 tarihli bir Alman Dili Sözlüğünde cultur olarak kullanılmış daha sonra kültür hâline gelmiştir.

Kültür tanımları içerisinde en eskilerinden birisi E. B. Taylor’un tanımıdır. Taylor’a göre kültür; “Bilgiyi, inancı, sanatı ve ahlakı, örf ve adetleri, ferdin bağlı olduğu bir cemiyetin üyesi olması sebebiyle kazandığı alışkanlıkları ve bütün maharetleri içine alan karmaşık bir bütündür.”

Kültür, insanların görgülerini ve genel-sosyal davranışlarını açıklayabilmek için kazanılmış düşüncelerdir. Kültürün birçok özelliği vardır. Bu özellikleri şöyle sıralayabiliriz:

- Öğrenilir. Kültür biyolojik veya miras yoluyla aktarılmaz, öğrenilerek ve tecrübe edilerek kazanılır.
- Uyarlanabilir. Kültür üzerinde değişim veya uyarılama yapmak insanın doğal kabiliyeti dâhilindedir.
- Kuşaktan kuşağa aktarılır. Kültür çoğalan bir birikimdir. Kuşaklar arasında bir bağıdır.
- Paylaşılır. Kültür tek bir bireye değil toplumun tüm bireyelerine aittir.
- Sınırlayıcıdır. Kültür ait olduğu toplumu bir takım ölçüler içine sokarak sınırlamaktadır.
- Simgeleyicidir. Kültür bir olgunun başka bir olgu tarafından tanımlanması, simgelenmesi veya kullanılmasıdır.
- Bütünleyen unsurlardan oluşur. Kültür, birbirine bağlı pek çok unsurun oluşturduğu bir yapıdır. Bu unsurlardan birinde meydana gelen bir değişiklik diğerlerini de etkiler.

Nerede bir toplum varsa orada bir kültür doğmuştur. Kültürle toplum ikiz kardeş gibidir. Birisi varsa mutlaka öteki de vardır. Bu ikisini birbirinden ayırmak mümkün değildir. Çünkü kültür, mutlaka bir nüfusta yaşar. Onu yaşatacak bir nüfus yoksa kültür ölüdür ve eğer korunabilirse belgelerde ve kalıntılarda yaşar.

Kültür, bir toplumu diğerinden ayırmaya yarayan, onun özelliğini temsil eden bir işaret gibidir. Onun için kültür birliği ırk birliğinden, hudut birliğinden daha önemli bir özellik taşır.

Kültürü maddi ve manevi olmak üzere ikiye ayırabiliriz. Maddi kültür; bir toplumun kullandığı kap kakak, giyim eşyaları, her türlü alet, teknik araçlar, makineler ve fabrikalardır.

Manevi kültürün en başta gelen ve en önemli unsuru dildir. Çünkü dil öteki kültür unsurlarının hepsini içerir ve aynı zamanda bunların yeni nesillere aktarılmasını sağlar.

Kültür, insan olarak belli bir toplumda öğrendiklerimizle davranış ve düşünce sistemimizin toplamı sayılabilir. Ne yediğimiz, ne içtiğimiz, ne okuduğumuz; nelere sempati ile yaklaşırken, nelere tepki duyduğumuz ait olunan grubu, küme ya da toplumu karakterize eder.

Kültür insanoğlunun gelişimine, kendini yenilemesine ve aynı zamanda geçmişle bağlarını kurmasına yardımcı olan temel unsurdur. Gazeteci yaşadığı toplumdaki bireyleri bu noktada yetiştirmeye, yönlendirmeye, onlara bu konuda yeni kapılar açmaya yönelik bilgilendirici haberler yapar. Aynı zamanda bu alanda yaşanan gelişmeleri duyurarak onların bilinçlenmesine yardımcı olur.

Sanat ise insanlık tarihinin her döneminde var olan bir olgudur. Tarih öncesi insanları bile kemiklerden ve çakmak taşlarından basit yontular yapıyorlardı. İnsanlığın geçirdiği evrimler insanların yaşama biçimlerini, yaşama bakışlarını, sanat biçimlerini ve sanata bakışlarını değiştirmiş; her dönemde ve toplumda sanat farklı görünümde ortaya çıkmıştır.

Bir duygu, tasaru, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık, belli bir uygarlığın, topluluğun anlayış ve zevk ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatım şeklinde tanımlayabileceğimiz sanat terimi dilimize Arapçadan geçmiştir.

Hegel'e göre sanattaki güzellik doğadaki güzellikten üstündür. Sanat, insan aklının ürünüdür. Kendisine doğanın taklidinden başka amaç bulmalıdır. Thomas Munro'ya göre; "Sanat doyurucu estetik yaşantılar oluşturmak amacıyla dürtüler yaratma becerisidir."

Her sanat eserinde birtakım estetik öğeler bulunur. Estetik kavramı Fransızca bir kelime olup sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duygu, güzellik duygusu ile ilgili olan anlamlarına gelmektedir. Estetik, güzelliği ve güzelliğin insan belleğindeki ve duygularındaki etkilerini konu olarak ele alan bir felsefe koludur. Estetikle toplumbilim arasında da sıkı bir ilişki vardır

Moda yalnızca toplumsal bir olgudur. Kltrse bir uygarlık olgusudur. Sanat modanın hırınlıklarına karşın yaşıyor ve gelecek zamanlara ulaşıyorsa kültürün daha derin olgularına zden bağlanmış olduğu içindir. Sanat bir toplumun dışında var olabilir ama bir uygarlığın dışında varlığını sürdüremez. Bu yüzden yok olan sanatlar kültürden kopan sanatlardır.

Kitle iletişim araçlarında yer alan sanat olaylarını (sergi, tiyatro, film vs.) gazeteci ya haber biçiminde ya tanıtım ya da eleştiri türünde hazırlar. Eğitsel eleştiri; dikkati ve gözlem gücünü, düşünme ve düşündüğünü dile getirme yeteneğini geliştirir. Konunun daha iyi öğrenilmesini sağlar. Böylece basın sanatı konu ederek eğitim işlevini de yerine getirmiş olur.

1.2. Kültür-Sanat Muhabirinin Nitelikleri ve alışma Koşulları

Bir kültür-sanat muhabiri alt alanlar arasında birçok ilişki bulunmasından dolayı kültür-sanatın her alanına dair genel bilgi sahibi olmalıdır. Ama bunun ötesinde kültür-sanat muhabirinin belli bir alanda veya birden çok alanda uzmanlaşması faydalıdır.

Belli bir alana özel ilgi göstermek, o alanda haberciliğin kalitesini yükseltir. Ancak ağaçlara bakarken ormana üstten bakmaktan vazgeçilmemelidir. Kültür-sanat evrensel bir alan olduğu için bu alanda muhabirlik yapanların yabancı dil bilmeleri önemlidir. Ayrıca soru sorma, analitik düşünme, olaylar arasında bağ kurabilme, konulara haber gözüyle bakabilme yeteneklerinin yanı sıra (gazete muhabirliğine özel olarak) bilgisayar kullanımına hkimiyet de bu alanda çalışacak olanlar için önemlidir.

Muhabir, kültür-sanat alanının içinde yer almalıdır. Sürekli etkinliklere katılmalı, iyi bir okur olmalı, özellikle kültür-sanat gündemini yakından takip etmelidir. Sergilere, müzelere, konserlere ilgi duymalıdır. Farklı olanı görebilme yeteneği olmalıdır. Hızlı olmalı, söylenenleri çabuk kavrayabilmelidir.

Kültür-sanat etkinliklerini takip eden insanlar o alana ilgi duyan insanlardır. Bu nedenle kültür-sanat haberlerinin hedef kitleleri daha belirgindir, diyebiliriz. Bu tür haberleri yapacak olan muhabirlerin de birtakım özelliklere sahip olmaları gerekir. Bir kültür-sanat-muhabirinin sahip olması gereken özellikleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Kültür-sanat alanının evrensel bir alan olmasından dolayı en az bir yabancı dil bilmelidir.
- Soru sorma becerisi olmalıdır.
- Kendisini iyi ifade edebilmelidir.
- Öz güveni olmalıdır.
- Analitik düşünebilmelidir.
- Araştırma yapma ile ilgili becerilere sahip olmalıdır.
- Detaylara dikkat etmelidir.
- Türkçeyi etkili bir şekilde kullanabilmelidir.
- Olaylar arasında bağ kurabilmelidir.
- Konulara haber gözüyle bakabilme yeteneği olmalıdır.
- Kültür-sanat alanının içinde yer almalıdır.
- Sürekli etkinliklere katılmalıdır.
- İyi bir okur olmalıdır.
- Özellikle kültür-sanat gündemini yakından takip etmelidir.
- Sergilere, müzelere, konserlere ilgi duymalıdır.
- Farklı olanı görebilme yeteneği olmalıdır.
- Haber kaynaklarıyla iyi iletişim kurabilmelidir.
- İyi bir dinleyici olmalıdır.
- Röportaj tekniklerini iyi bilmelidir.
- Her an ekran karşısına çıkacakmış gibi bakımlı olabilmelidir.
- Söylenenleri çabuk kavrayabilmelidir.

Muhabir elinden geldiğince kültür-sanat etkinliklerine katılmalı, kitap okumalı, yapabildiği kadar çok yayın takip etmeli, kültür-sanat alanındaki insanlarla iletişimini koparmamalıdır. Ayrıca muhabirin hedef kitesinin tüm kültürel değerlerini, ilgi alanlarını yakından takip etmesi de önemlidir. Böylelikle muhabirin gündem dışında özel kültür-sanat haberi yapma şansı artacaktır.

1.3. Kültür-Sanat Servislerinin Yapısı

Kültür-sanat alanının diğer alanlara oranla daha rahat bir çalışma ortamının olduğu söylenebilir.

Kültür-sanatla ilgili olarak edebiyat, sinema, tiyatro, müzik, plastik sanatlar, karikatür, fotoğraf gibi sanatın tüm dallarını kapsayan geniş bir yelpazede güncel haberler hazırlanır. Ülkemizde özellikle sinema ve müzik en fazla haber olarak ele alınan kültür-sanat alanlarıdır.

Kültür-sanat alanı medya kuruluşunun yayın politikasına göre organizasyondaki önem derecesi artan ya da azalan bir servistir. Medya organizasyonunun belirlediği tüketici kitlesinin (dinleyici, izleyici) niteliğine göre bu servisin haber üretimindeki etkinliği değişkenlik gösterir. Kültür-sanat ile ilgili program yapımcılarının, metin yazarlarının, sunucuların alana hâkim olması durumunda daha nitelikli haberler ve programlar ortaya çıkacaktır.

Günümüzde televizyon kuruluşlarında kültür-sanat haberleri için ayrı bir servis bulunmamaktadır. Kültür-sanat ile ilgili konular da haber merkezlerinde bulunan muhabirler tarafından takip edilmektedir. Bunun yanında çoğu kez kültür-sanat etkinlikleri program departmanları tarafından kültür-sanat programları şeklinde işlenmektedir.

Televizyonların program kısmında kültür, ekonomi, çocuk, eğitim, müzik, eğlence vb. türlerde programlar yer almaktadır. Değişik türlerdeki bu programlarda yapımcı, yönetmen, sunucu, yönetmen yardımcısı, stüdyo şefi vs. gibi personel çalışır. Bu programlar içyapımlar olarak adlandırılır. Bir de kanalın dışında firmalar tarafından yapılan ve kaset olarak kanala son hâli gelen dış yapım programlar vardır. Eskiden sadece film, dizi ve belgeseller dış yapım olarak televizyonlarda yayınlanmakta iken artık başka türde programlar da dış yapım olabilmektedir.

Kültür programlarında da diğer programlarda olduğu gibi yapımcı, yönetmen, metin yazarı, sunucu gibi içerikle ilgili personel bulunur. Kültür-sanat programlarında alanla ilgili danışmanların bulunması yararlıdır. Danışmanlar sayesinde program içerikleri daha nitelikli olabilmektedir. Bu programlarda kültür-sanat etkinlikleri daha detaylı bir şekilde ele alınır.

Genellikle programın özel kameramanı olmaz. Stüdyo çekimi olacaksa o saat ve gün için tüm donanım ve ilgili teknik personel hazırlatılır. Dış çekime gidilecekse kurumun kamera servisine önceden randevu alınarak bir veya iki kameraman alınır. Kurgu işi için de aynı şekilde kanalın kurgu setlerinden saat randevusu alınır. Ham çekim kasetleriyle kurgu odasına gidilir, kurgucuya talimatlar verilerek programın kurgusu tamamlanır. Günümüzde kurgu daha basit bilgisayar programlarıyla da yapılabildiği için bazı kanallarda programcılar kendi oturdukları yerden de kurgularını yapabilmektedirler.

Haber bültenlerinde yer alacak kültür-sanat haberleri ise haber merkezinde görevli muhabirler tarafından takip edilir. Ancak günümüzde televizyon kuruluşlarının haber merkezlerinde de belli bir uzmanlaşma görülmektedir. Bu durum kültür-sanat haberlerinin belli muhabirler tarafından izlenmesine olanak sağlamaktadır.

Haber müdürü kültür-sanat ile ilgili olarak gelen mailler, postalar, basın bültenleri, basın tanıtım CD'leri doğrultusunda bir program hazırlar. Ardından muhabirlere hazırlayacakları haberlerle ilgili basın bültenlerini, basın tanıtım CD'lerini verir. Bunun yanında muhabir de haber müdürüne haber teklifinde bulunabilmektedir. Haber editörü veya haber müdürü tarafından muhabirin haber teklifi değerlendirilir. Uygun görüldüğü takdirde muhabir haberini yapar.

Muhabir en kısa sürede haberini tamamlayıp yayın sistemine teslim etmelidir. Editör haberleri gözden geçirerek gerekirse değişiklikler yapabilir.

1.4. Haber Kaynakları

Son yıllarda kültür-sanat servislerinin haber kaynakları genelde basın bültenleri oldu. Bunun olumlu ve olumsuz birtakım yanları bulunmaktadır. Bültenler, haberciye derli toplu bilgi sunmakta ve işini kolaylaştırmaktadır. Diğer yandan habercinin haber üzerindeki yaratıcılığını kısıtlamaktadır. Bültende yer alan abartı, övgü gibi yargıların aynen habere yansıtılması gibi sakıncaları bulunmaktadır. Muhabirler bültenlerden yararlanacaktır. Ancak bir muhabir haberin aslının dışarıda olduğunu unutmamalıdır.

Kültür Bakanlığı, belediyeler, tiyatrolar, yazarlar, yayınevleri, sanatçılar, sanatçıların yaptığı işi sergilemek isteyen yapımcılar hatta kimi zaman okullar, prodüktörler, galeriler, iletişim ve halkla ilişkiler danışmanlığı yapan şirketlerin danışmanları ve çalışanları, büyük otellerin danışmanları yapılan ürünleri duyurmak için kurulan halkla ilişkiler kurumları ve yabancı yayımlar ile sanatın herhangi bir dalıyla uğraşan herkes kültür-sanat servisinin vazgeçilmez haber kaynaklarıdır.

İnternet siteleri haber kaynağı olarak kullanılabilir. Bu siteler herhangi bir kurumun resmi sitesi olabileceği gibi herhangi bir sanatçının kişisel *İnternet* sitesi de olabilmektedir. Bu sitelerden konuyla ilgili detaylı bilgilere ulaşılabilir.

Kültür-sanat dergileri de haber kaynağı olarak kullanılabilir.

Bu arada kültür-sanat haberlerinde yabancı kaynakların haber malzemelerinden de yararlanır. Genelde dünya çapında sanatçıların eserlerinin ya da kültürel değerlerin satışa sunulduğu ünlü müzayede kuruluşlarının etkinliklerine yer verilir. Bunun yanında yurt dışında başarı kazanmış Türk sanatçıları ile ilgili haberler ya da dünya çapında ünlü sanatçıların yaşamları ve sanatsal kişilikleri ile ilgili haberler de yabancı kaynaklardan yararlanılarak okuyucuya sunulur.

Uluslararası sahada olup biten kültür-sanat haberlerine özel bir önem verilmeli ve kamuoyu bu gelişmelerden haberdar kılınmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kültür-sanat alanıyla ilgili temel bilgileri ve kültür-sanat muhabirinin sahip olması gereken nitelikleri sıralayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlem basamaklarını gerçekleştirirken dikkatli olunuz.➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine geri dönerek öğrendiklerinizi tekrar ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kültür-sanat muhabirinin çalışma koşullarının farklılıklarını sıralayınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Kültür-sanat haberciliğinin haber kaynaklarını sıralayınız.	

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kültür-sanat alanıyla ilgili temel bilgileri ve kültür-sanat muhabirinin sahip olması gereken nitelikleri doğru ve eksiksiz bir şekilde sıralayabildiniz mi?		
2. Kültür-sanat muhabirinin çalışma koşullarının farklılıklarını doğru ve eksiksiz bir şekilde sıralayabildiniz mi?		
3. Kültür-sanat haberciliğinin haber kaynaklarını doğru ve eksiksiz bir şekilde sıralayabildiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme” ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Kültür-sanat muhabiri kişi ve kurumlarla ilişkilerinde dikkatli olmalıdır.
2. () Çok satanlar, çok dinlenenler gibi listeler hazırlanırken kaynak belirtilmez.
3. () Her çıkan kitap kültür-sanat servisinin haber kaynağıdır.
4. () Kültür-sanat haberi oluştururken haber değeri taşıyan kültür-sanat olayı bulunmalıdır.
5. () Kültür-sanat muhabiri yazım kurallarına dikkat etmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Alana özgü haber kaynaklarını takip edebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İlinizde düzenlenen kültür-sanat etkinlikleriyle ilgili araştırma yapınız.
- Ülkemizde düzenlenen uluslararası film festivallerinde ödül alan sanatçılar ve filmlerle ilgili araştırma yapınız.

2. KÜLTÜR-SANAT HABERİ NASIL OLUŞTURULUR?

Bir kültür-sanat haberi oluşturulurken öncelikle ortada haber değeri taşıyan bir kültür-sanat olayı bulunmalıdır. Kültür-sanat haberciliğinde rutin gündemden haber üretilebildiği gibi acil gündemden de haber üretilebilmektedir. Acil gündeme bir örnek verelim... Aziz Sancar'ın Nobel Kimya Ödülü'nü kazanması büyük bir haber değeri taşımaktadır. Böyle bir olayla karşılaşan kültür-sanat muhabiri Sancar'ın Nobel kazanması haberini sunacaktır. Ancak haberi izleyenler Nobel'in ne olduğu, daha önce bu ödülü kimlerin kazandığı, Sancar'ın kim olduğu, neden Nobel'e layık görüldüğü, Sancar'ın Nobel kazanmasına Türkiye ve dünya kamuoyundan ne gibi tepkiler geldiği gibi bilgilere de ihtiyaç duyacaktır. Muhabir yazdığı haberde bahsedilen soruların yanıtlarını vermeye çalışacaktır.

Nobel Edebiyat ödülünü Çinli yazar Mo Yan aldı.

2012 Nobel Edebiyat ödülünü Çinli yazar Mo Yan kazandı. Yan, Nobel ödülü alan 109. edebiyatçı oldu.

İsveç Akademisi, Yan'ın eserlerini incelerken sanrısız realizm yoluyla masalları, tarihi ve çağdaş olanı birleştirdiği için yazarı övgüye layık gördü.

Diğer dallarda olduğu gibi edebiyat alanında da Yan'a 8 milyon İsveç kronu (1,2 milyon dolar) para ödülü verilecek.

Bu yılın en güçlü adayları arasında Kanadalı Alice Munro ile Japon Haruki Murakami gösteriliyordu.

2011 Nobel Edebiyat ödülünü İsveçli şair Tomas Tranströmer almıştı.

Son on yılda verilen ödüllerin sekizinin Avrupalı edebiyatçılara verilmesi, Nobel'in Avrupa merkezli olduğuna dair eleştirileri gündeme getirmişti.

Nobel *Internet* sitesi, adaylar ve Nobel Edebiyat Komitesi'nin bu adaylar hakkındaki yorumlarının 50 yıl gizli tutulduğunu belirtiyor.

Nobel ödüllerinin verilmeye başlandığı 1901'den bu yana 12'si kadın olmak üzere 109 edebiyatçı ödül aldı.

Mo Yan kimdir?

İlk eseri 1981'de yayımlanan 57 yaşındaki Mo Yan onlarca öykü yazmıştır.

Yan ile ilk kez bir Çin vatandaşı Nobel Edebiyat ödülü almış oldu. 2000'de ödül alan Gao Xingjian Çin kökenli olmakla birlikte Fransız vatandaşıydı.

Asıl adı Guan Moye olan yazar Çince "konuşma" anlamına gelen Mo Yan mahlasıyla yazıyor.

Halk Kurtuluş Ordusu'nda askerken yazmaya başlayan Yan, 1987'de yayımladığı 'Kızıl Süpürge Darısı: Bir Çin Romanı' eseriyle uluslararası ün kazandı. Bir filme de konu olan roman, Çin'in doğusundaki kırsal bölgelerde 1920 ve 30'larda uygulanan şiddeti konu ediniyor.

Yan eserlerinde tarihsel konuları ele almayı yeğliyor. 1911 devrimi, Japonya'nın Mançurya işgali ve Mao Zedung'un Kültür Devrimi bu konular arasında yer alıyor.

Ordu, kitabı piyasadan çekmesi doğrultusunda yazara baskı yapmış. Ancak kitap birçok korsan baskı yapmıştı.

On yıl sonra kitap İngilizceye çevrildiğinde Yan, Asya Erkek Edebiyat Ödülünü aldı.

Çin'deki "tek çocuk" politikasını konu edinen son romanı *Kurbağa*, geçen yıl Çin'in en önemli edebiyat ödüllerinden olan Mao Dun Edebiyat Ödülü'nü kazandı.

Rutin gündeme bir sergi haberiyle örnek verelim. Usta bir Türk ressamı olan Ömer Uluç bir sergi açacaktır. Sergi bilgisi bültenlerle veya kişisel iletişim yöntemleriyle muhabire gelebileceği gibi muhabir kişisel iletişim kanallarıyla da bilgiye ulaşabilir. Bu serginin haberini yapacak olan muhabirin sergiye gitmesi gerekir. Muhabirin Ömer Uluç'la yapacağı röportaj haberin gücünü artıracaktır.

Kültür-sanat haberleri zaman zaman konunun önemine göre ana haber bültenlerinde en önemli haberler arasında yer alabilmektedir. Özellikle yayın dünyasının giderek etkin bir yapıya kavuşması, çok satan yazarların sayısının her gün artması, kültür-sanat haberlerinin tıpkı diğer haberler gibi ana haber bültenlerinde yer almasını sağlamaktadır.

Kültür-sanat haberlerinin ana haber bültenlerinde yer alması bu alanda çalışan muhabirlere de farklı sorumluluklar yüklemektedir. Kültür-sanat muhabiri, haberin öznesi konumunda olan yazar, yayınevi, ressam, müzisyen, galeri sahibi vb. kişi ve kurumlarla ilişkilerinde son derece dikkatli olmalıdır. Bu ilişkiler karşılıklı güven esasına dayanmalı ve herhangi bir manipülasyona meydan vermemelidir. Eğer özel haber hazırlanacaksa mutlaka ilgiliden izin alınmalıdır.

Muhabir haberini toplarken habercilikte esas olan 5N1K sorularının yanıtlarını mutlaka haber yerinden toplamalıdır. Yayınlanacak haberde bu sorulardan biri veya birkaçı ön plana çıkabilmektedir. Bu noktada yayınlanacak haber metninin, televizyon kanalının yayıncılık ilkeleriyle örtüşmesi önemlidir. Çünkü olaylara kuruluşların yaklaşımları farklı olabilmektedir.

Televizyon kuruluşlarında yayınlanmakta olan kültür-sanat programlarına konuk olan kişilere soruların verilmesi yararlıdır. Özellikle canlı yayınlarda konukların hazırlıklı olarak programa katılmaları canlı yayında ortaya çıkabilecek sorunları engelleyebilmektedir.

Kültür-sanat programcılığında da diğer programlarda olduğu gibi zamanı iyi kullanmak gerekir. Çünkü programın yayın saatine kadar programda ele alınacak tüm haberlerin hazır olması gerekir. Bu noktada programda ele alınacak haberlerin yanında yedekte bir kaç haberin bulundurulması yararlıdır.

“Çok satanlar, çok dinlenenler” gibi listelerin hazırlanması genellikle problemlidir. Bu listelerin altında mutlaka kaynak belirtilmeli ve mümkün olduğu ölçüde farklı kaynaklara dayandırılmalıdır. Ayrıca zaman zaman bu listelerin nasıl hazırlandığı konusunda açıklayıcı bilgiler verilmeli ve izleyenler aydınlatılmalıdır.

Kültür-sanat haberleri televizyon kuruluşlarında genellikle aşağıda sıralanan etkinlikler çerçevesinde haber olarak yer almaktadır. Şimdi hep birlikte bu etkinliklerde haberin ne şekilde toplandığı ile ilgili unsurları inceleyelim.

2.1. Sergiler

Resim, heykel, fotoğraf gibi alanlarda çalışan ve sergilerle eserlerini ortaya koyan sanatçıların her biri bu servislerin haber kaynağıdır. Sergi salonlarının her biri de yıllık sergi programları ile haber kaynağıdır. Ayrıca bu sanatçılar sergileri hakkındaki ön haberlerle, röportajlarla kültür-sanat haberinde yer alırlar.

Muhabir sergi ile ilgili haberinde serginin nerede olduğu, konusu, serginin ne zamana kadar devam edeceği, sergiyi ziyaret eden kişi sayısı, sergi alanına ulaşım vb. bilgileri toplamalıdır. Sergiyi açan sanatçıyla, sergiyi düzenleyen yetkililerle, sergiyi ziyaret eden sanatseverlerle röportajlar yaparak da haberini oluşturabilir.

Sergi haberinde alınan görüntülerin de haberi desteklemesi önemlidir. Sergi yerinden detay ve genel çekimlerle görüntü alınmalıdır (Sergi eserlerinin, sanatçının ve ziyaretçilerin görüntüleri, sergi alanının görüntüsü vb.).

2.2. Müzayedeler

Müzayedeler son zamanlarda daha fazla gündeme gelmektedir. Özellikle eserlerin yüksek fiyatları nedeniyle habere konu olmaktadır.

Muhabir müzayede ile ilgili haberlerde, müzayedede satışa sunulan eserler, en fazla tutara satılan eserler, satın alan kişiler vb. bilgileri toplamanın yanında müzayedeye katılan kişilerle röportaj yapılabilir.

Yapılacak olan haberde müzayede alanından detay ve genel görüntüler ile yapılan röportaj görüntüleri alınabilir.

2.3. Kültür Merkezlerinin Etkinlikleri

Büyükşehir Belediyelerine, ilçe belediyelerine, özel kuruluşlara, büyükelçilik ve konsolosluklara, üniversitelere bağlı olarak çalışan kültür merkezlerinin, aylık programlar hâlinde hazırladıkları sanatsal ve kültürel etkinlikler, kültür-sanat alanının rutin haber gündeminde bulunur. Örneğin İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezi'nin yıllık etkinlikleri broşürler hazırlanarak ilgililere duyurulmaktadır. Yine İstanbul Fransız Konsolosluğu ile Almanya ve Avusturya Konsoloslukları yabancı kültür merkezi etkinliklerini en iyi uygulayan kuruluşlardır. Söz konusu konsoloslukların kültür merkezleri her ay düzenli olarak sergi, konferans, dia gösterisi, söyleşi, sinema ya da tiyatro gösterileri ile ülkelerinin kültürel ve sanatsal tanıtımlarını gerçekleştirir. Aynı zamanda kültür-sanat alanının vazgeçilmez haber kaynakları hâline gelirler.

Muhabir haber yerinden etkinliğin kimler tarafından düzenlendiği, etkinliğin kapsamı, etkinlikte kimlerin yer alacağı, ne zamana kadar devam edeceği vb. konularda bilgi toplamalıdır.

Fotoğraf 2.1: Kùltür-sanat etkinlikleri

2.4. Sempozyum, Panel, Seminerler

Kùltür-sanat konularıyla ilgili seminer, sempozyum, panel, söyleşi, konferans, sergi gibi etkinlikleri düzenleyen kuruluşlar, kùltür-sanat alanının temel haber kaynaklarını oluşturur. Örneğin; Türkiye Tarihi Türk Evlerini Koruma Derneđi, Türk kùltür mirasının mimariye yönelik bölümünün etkin gruplarındanır. Bu nedenle başlıca haber kaynaklarından biridir. Ayrıca kùltürel ve sanatsal etkinlikleriyle tanınan bazı kuruluşlar da dönemsel olarak düzenledikleri programlarla bu servislere haber malzemesi temin ederler.

Bir toplantı haberinde yer alması gereken bir takım bilgiler vardır. Toplantının konusu, toplantıya kimlerin katıldığı, toplantının amacı, toplantıda konuşulanlar, toplantıda sorulan sorular ve yanıtları, toplantı öncesi, toplantı ve toplantı sonrası yaşananlar vb. muhabir tarafından dikkatlice izlenmeli ve gerekli bilgiler alınmalıdır.

2.5. Gösteriler

2.5.1. Tiyatro

Tiyatro gösterileri; özel tiyatrolar, devlet tiyatroları ve belediye tiyatrolarının sezonluk gösterileri, oyun düzenleri ve oyunların eleştiri programları ile kùltür-sanat haber akışı içinde yer alırlar. Ayrıca oyunların yıldızlaşan oyuncularını ile yönetmenleri de kùltür-sanat haberi olabilirler.

Tiyatro haberlerinde muhabir; oyuncular, yönetmen, izleyicilerin görüşlerinin yanında oyun ve oyuncular hakkında bilgi edinmelidir. Bilet fiyatları ve bilet satış noktaları, oyunun oynandığı sahneye ait iletişim bilgilerini öğrenmelidir. Muhabirin habere gitmeden önce konuyla ilgili yapacağı araştırma habere ait bilgilerin eksiksiz bir şekilde toplanmasını sağlayacaktır.

Fotoğraf 2.2: Bir tiyatro oyunu

Haber görüntülerinde kullanılmak üzere tiyatro oyunundan genel ve detay görüntüler alınmalıdır. Makyaj ve kostüm hazırlığıyla ilgili görüntüler de alınabilir.

2.5.2. Sinema

Türk sinemasında son yıllardaki gelişmelere paralel olarak, “Türk Sineması ”ile ilgili haberler de dikkat çekici oranda artmıştır. Amerikan filmleri, güçlü tanıtım faaliyetleri nedeniyle yoğun bir şekilde radyo ve televizyonlardaki sanat programlarında yer almaktadırlar. Hollywood yapımı bu filmler, oyuncularını, senaryolarını, yönetmenleri ve hâsılat rakamları ile sıklıkla kendilerinden söz ettirirler.

Bunun yanında özellikle film galaları televizyon kuruluşlarında haber konusu olur. Muhabir galaya katılanların kimler olduğunu, filmi izleyenlerin görüşlerini, oyuncular ve yönetmenin görüşlerini, uzman görüşlerini alarak haberini oluşturabileceği gibi çeşitli biyografilere de haberinde yer verebilir (yönetmen, oyuncu vb.).

TAKVA FİLMİNİN GALASI

Antalya Altın Portakal Film Festivali’nde 9 ödül birden kazanan Takva filminin galası İstanbul’da yapıldı. Sinema dünyasının önemli simalarını bir araya getiren galadan ayrılanlar filme övgüler yağdırdı. (Kam Spiker)

Altın Portakal Film Festivalinde 9 dalda ödüle layık görülen Takva filminin galası Beyoğlu Emek Sineması’nda yapıldı. Sinema ve sanat dünyasının ünlü simalarını bir araya getiren filmin galasına gelen oyuncular heyecanlıydı.

Filmin hazırlıkları sırasında tarikatları dikkatle izlediklerini belirten başrol oyuncusu Erkan CAN zikir sahneleri için özel olarak çalıştıklarını söyledi.

RÖPORTAJ: Erkan CAN

RÖPORTAJ: Güven KIRAÇ

Galaya katılan ünlü simalar da filmi çok beğendiklerini söylediler.

RÖPORTAJ: Vildan ATASEVER

Film cuma gününden itibaren sinemaseverlerin beğenisine sunulacak. İstanbul’da yapılan gala, sanat dünyasından ünlüleri bir araya getirdi.

Uluslararası film yarışmaları ve ödül törenleri de televizyon kuruluşları tarafından haber olarak ele alınmaktadır. Genellikle yabancı ajanslardan veya ödül törenini canlı yayınlama hakkını elinde bulunduran kuruluşlardan elde edilen görüntülerle bu haberler izleyicilere aktarılmaktadır.

ALTIN KÜRE ÖDÜLLERİ EN İYİ FİLM BABİL, EN İYİ YÖNETMEN MARTİN SCORSESE SEÇİLDİ.

Oscar'ın habercisi Altın Küre ödülleri sabaha karşı düzenlenen törenle sahiplerini buldu. Drama dalında en iyi film ödülünü Babel, en iyi yönetmen ödülünü de (The Departed) "Köstebek"le Martin SCORSESE aldı. İngiliz aktrist Helen MİRREN ise hem Queen filmi hem de CNBC-E'de yayınlanan Elizabeth rolleriyle en iyi kadın oyuncu dallarında iki ödülün birden sahibi oldu. (Kam Spiker)

Bu yıl 64.sü düzenlenen Altın Küre ödülleri Los Angeles'da düzenlenen görkemli bir törenle sahiplerini buldu. 7 dalda ödüle aday gösterilen Babel drama dalında en iyi film ödülünü alırken Martin SCORSESE Köstebek filmiyle en iyi yönetmen ödülüne layık görüldü. Drama filmi dalında en iyi erkek oyuncu ödülü Forest Whitaker'a gitti. En iyi kadın oyuncu ödülünün sahibi ise Queen filmindeki rolüyle Helen MİRREN'in oldu. MİRREN CNBC-E'de bir süre önce yayınlanan Elizabeth adlı dizideki rolüyle de ödüle layık görüldü.

GÖRÜNTÜLER:

Ödül töreninden görüntüler

Ödül töreninden ödül alanlarla ilgili görüntüler

2.5.3. Opera, Bale

Opera, bale gösterilerinin yanı sıra klasik müzik, klasik Türk sanat müziği konserleri de kültür-sanat programlarında ve haber bültenlerinde ele alınmaktadır. Haberler tanıtım ve duyuru amaçlı olarak hazırlanabilmektedir.

Fotoğraf 2.3: Bale Gösterisi

2.6. Tanıtımlar

Kitap tanıtımları; kültür-sanat haberlerinin vazgeçilmez konularından biridir. Gerektiğinde kültür-sanat programlarında ve haber bültenlerinde kitapların konularıyla tanıtılmasının yanı sıra yazarlarıyla söyleşiler yapılarak daha renkli ve zenginleştirilmiş haber malzemeleriyle oluşturulmuş haberler kullanılır. Özellikle kitap fuarlarının düzenlendiği dönemlerde bu tür yayınlar televizyon kuruluşlarında sıklıkla yer almaktadır.

Müzik alanında piyasaya yeni çıkan albümler de önemli haber kaynakları olabilmektedir. Albüm tanıtımlarıyla ilgili haberlerde muhabir; albümün hazırlık aşamaları, albümde yer alan şarkılar, albümde kimlerle çalışıldığı, albümün ne zaman piyasaya çıktığı veya çıkacağı, sanatçının bundan önceki çalışmaları hakkında bilgiler de verebilir. Konuyla ilgili olarak aşağıdaki haberi inceleyiniz.

MURAT BOZ “MAKSİMUM”

Geçen yaz “ Aşk ı Bulamam Ben” isimli bir single çıkartan Murat Boz, ilk albümü Maksimum’u piyasaya çıkardı. Genç sanatçı albümünde Ozan ÇOLAKOĞLU, Tarkan ve Ümit SAYIN gibi önemli isimlerle çalıştı.

RÖPORTAJ

İlk klibini aynı ismi taşıyan Maksimum isimli parçaya çeken sanatçı, yakında konserlerinde dinleyicileri ile buluşacağını müjdesini verdi.

Müzik alanında yapılan haberlerde daha çok konserlerle ilgili haberler ön plana çıkmakta özellikle yaz dönemlerinde düzenlenen Açık hava konserleri haber bültenlerinde haber olarak değerlendirilebilmektedir.

2.7. Festivaller

Yerel, ulusal veya uluslararası düzeyde düzenlenen festivaller de kültür-sanat alanının en önemli haber kaynakları arasında yer almaktadır. Ülkemizde düzenlenen Antalya Altın Portakal Film Festivali ile İstanbul Film Festivali buna örnek olarak gösterilebilir.

Festival öncesi haberlerde festivalde yarışacak filmler, festivalin onur konukları, festivale davet edilen kişiler, jüri üyeleri vb. haber olarak ele alınabilmektedir. Festival boyunca gelişen olaylar, ödül alan sanatçılar ve filmler hemen hemen tüm televizyon kuruluşlarında haber olmaktadır. Ayrıca kültür-sanat programlarında çok detaylı olarak film festivalleri konu olarak işlenebilmektedir.

Fotoğraf 2.4: Altın Portakal Film Festivali görüntüleri

ANTALYA FİLM FESTİVALİ

52. Uluslararası Antalya Film Festivali, kapanış galası ve geleneksel "Altın Portakal" ödül töreniyle sona erdi. Ödül töreni, Atv ve A Haber ekranlarından milyonlarla buluştu. Sinema dünyasının ünlü isimleri, Cam Piramit'teki ödül törenine kırmızı halıdan geçerek geldi.

Kırmızı halıda yürüyen oyuncu Hasibe Eren, çok güzel bir festival geçirdiklerini ve olağanüstü filmler izlediklerini belirterek, "Antalya Film Festivali ekibi muhteşem bir organizasyona imza attı. Çok mutlu ayrılacağız bu gecenin sonunda" dedi.

Gazetecilerin sorularını yanıtlayan oyuncu, sunucu Defne Samyeli de Antalya Film Festivali'nin desteklenmesi gerektiğini belirterek, "Organizasyon ekibi ulusal ve uluslararası alanda ses getiren işler yapıyor. Festivalin çok daha büyüüp gelişiğine inanıyorum" diye konuştu.

TÜREL'DEN AÇILIŞ KONUŞMASI

Sunuculuğunu Oktay Kaynarca'nın üstlendiği ödül töreninde konuşan Antalya Büyükşehir Belediye ve Festival Başkanı Menderes Türel, Türk sinemasının devlerinden Türkan Şoray ile Fransız sinemasının devletinden Catherine Deneuve'nin aynı sahnede bulunduğu, Jeremy Irons ve Kathleen Turner'in katıldığı açılış töreninin ardından bir hafta geçtiğini söyledi.

Antalya Film Festivali'nin aslında 2 bin yıl önce başladığını anlatan Türel, 2 bin yıl önce dönemin Antalyalıları tarafından Aspendos Anfi Tiyatrosu'nun kurulduğunu söyledi.

Bunun yanında müzik festivalleri de haber olarak ele alınabilmektedir. Ülkemizde düzenlenen Rock'n Cook festivali, caz festivali buna örnek olarak gösterilebilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kültür-sanat etkinliklerini takip ediniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Gazetelerin yayınlarını takip ediniz.➤ Radyo ve televizyon yayınlarından kültür-sanat etkinliklerini takip ediniz.➤ Kültür-sanat dergilerinden etkinlikleri takip ediniz.
➤ Haber kaynaklarının rutin toplantılarına katılınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Okulunuzda yapılan sosyal ve kültürel etkinliklerle ilgili toplantı tarihlerini öğrenerek katılınız.➤ Yakın çevrenizde düzenlenen sosyal ve kültürel etkinlikleri araştırarak etkinliklere katılınız.
➤ Alanla ilgili özel haber araştırması yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İlginizi çeken konularla ilgili araştırmalar yapınız.➤ İnternette yararlanınız.➤ Kaynak kitaplardan ve dergilerden yararlanınız.
➤ Haber kaynaklarından bilgi, belge ve görsel malzeme toplayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İlgi duyduğunuz konularla ilgili bilgi, belge ve görsel malzemeyi basın kuruluşlarının yayınlarından, <i>İnternet</i> sitelerinden yararlanarak toplayabilirsiniz.➤ Haber kaynaklarına ulaşarak malzeme toplayabilirsiniz.➤ Basın bültenlerinden yararlanabilirsiniz.➤ Okulunuzdaki etkinliklerden yararlanabilirsiniz.
➤ Haberinizi ilgili görüntüleri toplayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Görüntü alırken konuyla ilgili genel ve detay görüntüler almaya özen gösteriniz.➤ Haberinizi vermeye çalıştığımız ana unsurlarla ilgili görüntüleri aldığımızdan emin olunuz.➤ Işık düzenine dikkat ediniz.➤ Görüntü kalitesinin iyi olması için kameranıza gerekli ayarları dikkatli bir şekilde uygulayınız.
➤ Haberle ilgili bilgileri yetkili kişilerden doğrulayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Konu ile ilgili doğru bilgi verebilecek kişileri seçiniz.➤ Kişilerin unvanlarını dikkatli bir şekilde not ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Kültür-sanat etkinliklerini takip edebildiniz mi?		
2. Haber kaynaklarının rutin toplantılarına katıldınız mı?		
3. Alanla ilgili özel haber araştırması yapabildiniz mi?		
4. Haber kaynaklarından bilgi, belge ve görsel malzeme toplayabildiniz mi?		
5. Haberinize ilgili görüntüleri toplayabildiniz mi?		
6. Haberle ilgili bilgileri yetkili kişilerden doğrulatabildiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınızı “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. () Kültür-sanat muhabiri kişi ve kurumlarla ilişkilerinde dikkatli olmalıdır.
2. () Çok satanlar, çok dinlenenler gibi listeler hazırlanırken kaynak belirtilmez.
3. () Her çıkan kitap kültür-sanat servisinin haber kaynağıdır.
4. () Kültür-sanat haberi oluştururken haber değeri taşıyan kültür-sanat olayı bulunmalıdır.
5. () Kültür-sanat muhabiri yazım kurallarına dikkat etmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Kültür-sanat haberi yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Yeni yayımlanan kitaplar ve yeni gösterime giren filmlerle ilgili bir araştırma yapınız.

3. KÜLTÜR-SANAT HABERİ YAZMA TEKNİKLERİ

Kültür-sanat haberlerinin dili diğer servislere de örnek teşkil etmelidir. Bu nedenle kültür-sanat haberi yazarken titiz olmak şarttır. Dile ilişkin duyarlılık, başta yazarlar olmak üzere kültür-sanat dünyasına mensup diğer insanlarla yapılan söyleşilerde de gösterilmelidir.

Kültür-sanat haberlerinde genelde düz piramit tekniği kullanılsa da kültür-sanat haberi yazım teknikleri diğer servislerdeki tekniklere göre daha zengindir. Örneğin bir trafik kazası haberini çok farklı şekillerde vermek mümkün değildir. Ancak kültür-sanat haberlerinde ortada daha esnek bir durum vardır. Düz haber dışında röportaj yapılabilir veya haber hikâyeleştirilerek (feature) anlatılabilir. Hikâyeleştirerek anlatımda haberi yazanın yaratıcılığı büyük önem taşımaktadır. Yorumlarla, bilgi vermeyle, izlenim aktarmayla olaya farklı açılımlar da getirilebilir.

Kültür-sanat haberlerinde de her haberde bulunması gereken 5N1K sorularının yanıtları bulunmalıdır. Ancak kültür-sanat haber metinleri dilin kullanılış şekli ile diğer alanlardaki haber metinlerinden ayrılır. Kültür-sanat haberlerinde klasik kalıplaşmış cümleler pek kullanılmaz. Betimlemeler ve yorumlar ise haber metinlerinde sıklıkla yer alır.

Kültür-sanat alanı çok geniş bir alandır. Bu alanla ilgili olarak sadece tek bir konuya odaklanmadan spordan magazine, siyasetten sanata kadar popüler kültürün her alanı adeta bir gazete mantığıyla seviyeli ve güzel bir dille ekrana taşınmalıdır.

ANKARA'DA ÇEKİMLERİ DEVAM EDEN GÖLGELER FİLMİNİN SETİNDE ÇIKAN YANGIN PANİĞE NEDEN OLDU.(Kam Spiker)

Srabenitsa'da yaşanmış bir aşk hikâyesinin anlatıldığı ve yönetmenliğini Murat DERMAN'ın yaptığı filmin savaş sahneleri için her şey hazır. Asker figüranlar, tanklar, toplar... Çatışma ortamının yaratılması için patlayıcılar da kullanıldı.

EFEKT...

2. Dünya Savaşı dönemini canlandırmak amacıyla sanayi sitesindeki yıkık harabeler seçilmişti.

EFEKT...

Bu sırada alevler set dışına sıçradı. İtfaiye olay yerindeydi ve hemen yangına müdahale etti.

EFEKT...

Filmde figüranlık yapan askerler de olanı biteni izledi. Alevlerin kontrol altına alınmasıyla rahat bir nefes alan set ekibi filmin çekimlerine devam etti.

TARKAN FIRTINASI

Megastar İstanbul'da hayranlarıyla buluştu.

Megastar Tarkan bu sezon İstanbul'daki ilk konserinde Açık hava'yı salladı. Biletleri günler öncesinden tükenen konser için sabırsızlanan Tarkan hayranları erken saatlerde Açık hava'nın önünde uzun kuyruklar oluşturdu. Sonunda Tarkan, ünlü hiti "Kuzu Kuzu" ile sahnede.

Açık hava'yı dolduran, 5 bini aşkın hayranını coşturan Tarkan'ın ateş dansı görülmeye değerdi. Nazan Öncel bestesi "Hüp" şarkısıyla konserine devam eden Tarkan, dansları ve enerjik sahne performansı ile beğeni topladı.

Aria'nın sponsorluğunda Hit Prodüksiyonun düzenlediği konserler dizisi kapsamında sahne alan sanatçı, gecede İngilizce albümü Bounce'dan şarkılarının yanı sıra klasikleşmiş şarkılarını da seslendirdi.

Tarkan Konserleri 8 ve 9 Ağustos'ta Açık hava Tiyatrosu'nda devam edecek.

GÖRÜNTÜLER:

Konser öncesi görüntüler

Konser görüntüleri

Ateş dansı görüntüsü

**ZEKİ ALASYA, MELEK BAYKAL, TARIK PAPUÇCUOĞLU, ÖZGÜR
ÇEVİK VE ÇAĞLA ŞİKEL GİBİ USTA VE GENÇ OYUNCULAR
“ROMANTİKA” OYUNUNDA BİRARAYA GELDİ.(Kam Spiker)**

Türk filmlerinin klasikleşmiş hikâyesi “Romantika” adlı müzikli oyunda bir kere daha işleniyor. (Zengin çocukla fakir kızın aşkı)

RÖPORTAJ: Melek BAYKAL

Zengin gencin burjuva ailesi, fakir ve roman gelini bir türlü kabullenemeyince cümbüş başlıyor.

ESS... Oyundan sahneler...

Sonunda sevdiğine kavuşan, roman kızını oynayan Çağla ŞİKEL, aslında buna epeydir alışık.

RÖPORTAJ: Çağla ŞİKEL

Özgür ÇEVİK ise “Yabancı Damat” dizisinde kendini ispatlasa da ilk tiyatro deneyimi olduğu için oldukça heyecanlı.

RÖPORTAJ: Özgür ÇEVİK

Tan SAĞTÜRK’ün koreografiyle süslenen müzikli oyunu Şakir GÜRZUMAR yönetiyor. “Romantika” 22 Mart’tan itibaren Türker İnanoğlu Maslak Show Center’da izlenebilecek.

DÜNYANIN 7 HARİKASI

Ayasofya Müzesi dünyanın 7 harikasından biri olmaya aday.

Dünyanın antik dönemde belirlenmiş 7 harikasına alternatif arayan Kanadalı bir tarihçinin başlattığı kampanya temmuzda sona eriyor. Halklarıyla *İnternet* üzerinden seçilecek yeni 7 harika arasında Türkiye’den Ayasofya Müzesi de yarışıyor. (Kam Spiker)

MÖ 2. yüzyılda belirlenen dünyanın 7 harikasından bugün sadece Mısır’daki Keops Piramidi ayakta. “Aradan geçen 2200 yılda insanlık yeni harikalar da yarattı.”diyen tarihçiler listenin artık yenilenmesinden yana. Hem de halklarıyla. Bu amaçla 21 aday arasından seçim yapmak isteyenlerin oy verebilecekleri bir de İnternet sitesi var. (www.yediharika.com)

Dünyanın 7 harikası arasına girmek için yarışan 21 aday arasında 1500 yıllık tarihe sahip Ayasofya Müzesi de bulunuyor. Dünya mimarisinin başyapıtları arasında sayılan Ayasofya’nın 7 harikadan biri olmasıysa alacağı oylara bağlı.

ALTYAZI: AYASOFYA,

HIRİSTİYANLIK VE İSLAMİYETİ KAVUŞTURAN ESER, KORUMA ALTINDA.

Müze başkanı Prof. Dr. Haluk DURSUN seçilsin veya seçilmesin Ayasofya’nın hâli hazırda UNESCO’nun Dünya Kültür Mirası listesinde yer alan olağanüstü bir eser olduğunu söylüyor.

ALT YAZI: DÜNYANIN 7 HARİKASI

HALKOYUYLA SEÇİLECEK YENİ 7 HARİKA TEMMUZDA AÇIKLANACAK.

RÖPORTAJ:

Prof. Dr. Haluk DURSUN

Nitekim ziyaretçileri de Ayasofya'yı dünyanın en harika eserleri arasında sayıyor.

RÖPORTAJLAR:

- 1- Müzeyi ziyaret eden yabancı konuk
- 2- Müzeyi ziyaret eden yabancı konuk
- 3- Müzeyi ziyaret eden yerli konuk

Dünyanın yeni 7 harikasını belirlemek için düzenlenen oylama 7 temmuzda sona erecek.

GÖRÜNTÜLER:

- Eski 7 harikaya ait görüntüler
- Mısır piramitlerinin görüntüsü
- İnternet sitesinin fotoğrafı
- Muhabirin anons çekimiyle ilgili görüntüleri
- Ayasofya müzesiyle ilgili genel ve detay görüntüler
- Röportaj yapılan kişilerle ilgili görüntüler

Kültür-sanat haberi yazılırken mutlaka belli bir teknikle haberin yazılması koşulu söz konusu değildir. Haberler incelendiğinde haberi yazan muhabirlerin sanki karşısındakine olayı anlatıyormuşçasına haber metnini oluşturduğunu görürüz. Haber metni yazılırken önemli olan haberde verilmeye çalışılan unsurların açık, sade ve anlaşılır bir şekilde izleyiciye aktarılmasıdır. Bu noktada özellikle televizyon haberciliğinde görüntü unsuru dikkate alınmalı, görüntülerde yer alan unsurlar tekrar edilmemelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Bir kültür-sanat etkinliğiyle ilgili bilgi, belge ve görsel malzeme toplayarak aşağıdaki uygulama faaliyetini gerçekleştiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Haber bilgilerini öncelik ve öneme göre sıralayınız.	➤ İşlem basamaklarını gerçekleştirirken dikkatli olunuz. ➤ Gerekirse öğrenme faaliyetine geri dönerek bilgileri tekrar ediniz.
➤ Haber görüntülerini izleyiniz.	➤ Görüntüleri izlerken time code almayı unutmayınız. ➤ Haberiniz için gerekli olan tüm görüntülerin olup olmadığını kontrol ediniz. ➤ Görüntünün anlattığı unsurlara mümkün olduğunca metinde yer vermeyiniz.
➤ Haberin gövdesini yazınız.	➤ Dikkatli olunuz. ➤ Haberi destekler nitelikteki bilgileri tekrar gözden geçiriniz.
➤ Sunucu metnini yazınız.	➤ Bilgilerinizi tekrar gözden geçiriniz. ➤ Dikkatli olunuz. ➤ Sunucu metninin ilgi çekici ve haberi kapsayan şekilde olması gerektiğini unutmayınız.
➤ Haberin kurgusunu yapınız.	➤ Haberinizi süresine karar veriniz. ➤ Televizyon haberciliğinde kabul edilir standart sürenin 1saat 5 dakika- 1 saat 10 dakika olduğunu unutmayınız. ➤ Aldığınız time code'a göre dikkatli bir şekilde haberinizin kurgusunu yapınız. ➤ Görüntü ve metnin bir bütünlük içerisinde olmasına özen gösteriniz.

<p>➤ Haberi şekil ve içerik açısından kontrol ederek gerekli düzeltmeleri yapınız.</p>	<p>➤ Haberinizi dikkatli bir şekilde izleyiniz. ➤ Haberinizdeki yazım yanlışlarını düzeltiniz. ➤ Haberinizdeki mantık hatalarını düzeltiniz. ➤ Haberinizdeki anlatım bozukluklarını düzeltiniz.</p>
<p>➤ Haberinizi teslim ediniz.</p>	<p>➤ Haberinizi sorumlu kişiye teslim ediniz.</p>

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Haber bilgilerini öncelik ve öneme göre sıralayabildiniz mi?		
2. Haber görüntülerini izlediniz mi?		
3. Haberin gövdesini yazabildiniz mi?		
4. Sunucu metnini yazabildiniz mi?		
5. Haberin kurgusunu yaptınız mı?		
6. Haberi şekil ve içerik açısından kontrol ederek gerekli düzeltmeleri yapabildiniz mi?		
7. Haberinizi teslim ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “**Evet**” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

- Aşağıdakilerden hangisi kültür-sanat haberciliği alanı içerisinde yer almaz?**
 - Müzik
 - Edebiyat
 - Spor
 - Tarih
- Aşağıdakilerden hangisi kültürün özellikleri arasında yer almaz?**
 - Öğrenilir. Kültür biyolojik veya miras yoluyla aktarılmaz, öğrenerek ve tecrübe ederek kazanılır.
 - Kuşaktan kuşağa aktarılır.
 - İnsanlar arasındaki ortak inançlar, değerler, hareket ve davranış tarzlarıdır.
 - Paylaşılmaz. Sadece bireye aittir.
- Aşağıdakilerden hangisi kültür-sanat muhabirinin sahip olması gereken özelliklerden biri değildir?**
 - Her zaman haber kaynağına güvenen
 - Sergilere, müzelere konserlere ilgi duyan
 - Gündemi yakından takip etmeli
 - İyi bir okur olmalı
- Aşağıdakilerden hangisi kültür-sanat haberciliğinin haber kaynakları arasında yer almaz?**
 - Sergiler
 - Adliyeler
 - Tiyatrolar
 - Müzayedeler
- Aşağıdaki haber yazma tekniklerinden hangisi kültür-sanat haberi yazarken daha çok tercih edilir?**
 - Ters piramit tekniği
 - Dikdörtgen ya da kare tekniği
 - Düz piramit tekniği
 - Ters piramit tekniği ile kare tekniğinin birleştirilmesi

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

6. Bir toplumun örf ve adetleri, dili, edebiyatı, normlarıkültürü ifade eder.
7. Kültür-sanat servisleriningenelde basın bültenleridir.
8. Muhabir haberini toplarken habercilikte esas olansorularının yanıtlarını mutlaka haber yerinden toplamalıdır.
9. Kültür-sanat programlarında alanla ilgilibulunması yararlıdır.
10. Her sanat eserinde birtakımöğeler bulunur.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

11. () Kültür-sanat muhabiri kişi ve kurumlarla ilişkilerinde dikkatli olmalıdır.
12. () Çok satanlar, çok dinlenenler gibi listeler hazırlanırken kaynak belirtilmez.
13. () Kültür-sanat alanının medya içindeki diğer alanlara oranla daha esnek bir yapısı vardır.
14. () Televizyon kuruluşlarında kültür-sanat programlarının bağlı bulunduğu birim haber merkezidir.
15. () Muhabir özel haber hazırlayacaksa mutlaka ilgiliden izin almalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Kültür-sanat muhabiri kültür ve sanatın her alanına dairsahibi olmalıdır.
2. edebiyat, tiyatro, müzik gibi sanatın tüm dallarını kapsayan geniş bir yelpazede güncel haber hazırlar.
3. kültürel ve bilimsel gelişmelerin anında yayılmasına olanak sağlamıştır.
4. Kültür-sanat muhabiri kişi ve kurumlarla ilişkilerinde olmalıdır.
5. Kültür-sanat haberi oluştururken haber değeri taşıyanolayı bulunmalıdır.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

6. () Kültür-sanat haberi yazılırken mutlaka belli bir teknikle haberin yazılması zorunlu değildir.
7. () Kültür-sanat haberlerinde genelde ters piramit tekniği kullanılır.
8. () Kültür-sanat haberleri televizyon, ana haber bültenlerinin ilk haberleri arasında yer alır.
9. () Sergiler, müzeler, konserler kültür-sanat muhabirinin haber kaynağıdır.
10. () Kültür birbirine uyan ve birbirini tamamlayan parçalardan meydana gelir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Doğru
3	Yanlış
4	Doğru
5	Yanlış

ÖĞRENME FAALİYETİ 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Doğru
2	Yanlış
3	Yanlış
4	Doğru
5	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	A
4	B
5	C
6	manevi
7	haber kaynakları
8	5 N 1 K
9	danışmanların
10	estetik
11	Doğru
12	Yanlış
13	Doğru
14	Yanlış
15	Doğru

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	genel bilgi
2	kültür-sanat servisleri
3	iletişimin hızlı yapılabilmesi
4	dikkatli
5	Kültür-sanat
6	Doğru
7	Yanlış
8	Yanlış
9	Doğru
10	Doğru

KAYNAKÇA

- ASNA Alaeddin, **Public Relations**, Der Yayınları, 1993.
- **Akademi İletişim**, 6.sayı, Bilder, 2006.
- BAYER Raymond, **Sanat ve Toplum**, İstanbul, 1980.
- DOĞAN Mehmet, **100 Soruda Estetik**, Gerçek Yayınları, İstanbul, 1975.
- MUTLU Esin Can, **Uluslararası İşletmecilik**, Beta Yayıncılık, İstanbul 1999.
- RİGEL Nurdoğan, **İleti Tasarımında Haber**, Der Yayınları, İstanbul, 2000.
- TANSUĞ Sezer, **Sanatın Görsel Dili**, Urart Sanat Galerisi Yayınları, 1982.
- TOSUN Kemal, **İşletme Yönetimi**, Fakülteler Matbaası, Cilt 1, İstanbul 1971.
- Komisyon, **Hürriyet Gazeteciliği**, Doğan Ofset, İstanbul, 2004.

GÖRÜŞMELER

- **AKÇA Hüseyin**, Kanal 7 Haber Görsel Editörü.
- **ATAKAN Ekrem**, Doğan Haber Ajansı Muhabiri.
- **BABÜR Gonca**, Kanal 7 Kültür-sanat Muhabiri.
- **GÖZÜAÇIK Selver**, TRT İstanbul Bölgesi Haber Editörü.
- **HAMSİCİ Mahmut**, Radikal Gazetesi Kültür-Sanat Muhabiri.
- **ÖZYURT Olkan**, Radikal Gazetesi Kültür-Sanat Muhabiri.
- **YEREBASMAZ Nazlı**, Doğan Haber Ajansı Haber Editörü.